

YO/HD Antena

BULETIN DE INFORMARE

AL RADIOCLUBULUI JUDETEAN HUNEDOARA

Redactat si editat Adrian Voica (YO2BPZ) str.Bejan nr.2, 330114 Deva, HD.

Tel. 0723-271676 / 0254-2117201 E-mail: yo2bpz@yandex.ro

Aşa după cum ne "plangeam" în numarul trecut, revista a fost destul de aproape de a nu mai fi publicată, datorita, în special taxelor postale mari, dar, am hotărât să ne asumăm răspunderea editarii ei în continuare, aceasta datorita mai ales scrisorilor și telefoanelor de încurajare primite de la unii dintre dumneavoastră.

Este desigur o mare cinste pentru noi să putem constata că și acum, după opt ani de apariție revista este dorită, așteptată și citită, și credem că nu poate fi bucurie mai mare decât aceea de a putea pune și noi umerul la cunoașterea și dezvoltarea radioamatorismului și la întărirea legăturilor de prietenie între radioamatori.

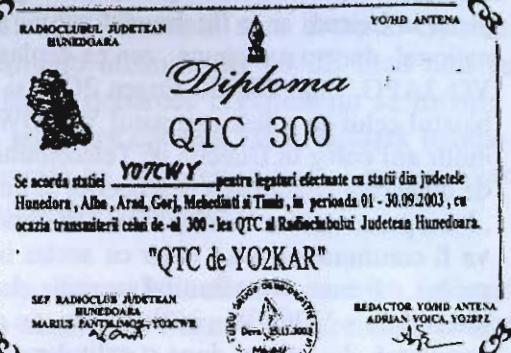
Pentru RCJ Hunedoara anul 2003 a fost un an de realizări, anul în care s-a inceput (și este aproape de finalizare) renovarea sediului, anul în care s-au tinut două sesiuni de examene (la Deva și Uricani), au avut loc concursurile intrate în tradiție "Cupa Decebal" la RGA și "Ziua Telecomunicatiilor Fair Play" în unele scurte și ultrascurte, s-au obținut rezultate notabile la competițiile naționale de RGA, s-a continuat editarea revistei "YO/HD Antena" care a ajuns la numarul 90, și transmiterea, în fiecare joi seara, a QTC-ului RCJ Hunedoara, emisiunea din data de 25 decembrie având numarul 314. (cu ocazia celui de-al 300-lea QTC am instituit și o diploma, care a fost solicitată de un număr de radioamatori).

RCJ Hunedoara a avut deosemenea, o prezență activă la ediția a 5-a a Simpozionului YO2 de la Lugoj, mai ales prin participarea cu foarte multe materiale la tombola și cu foarte mulți radioamatori la Simpozion.

Desi în fiecare din aceste activități, unii radioamatori s-au evidențiat mai mult, totuși rezultatele sunt produl eforturilor colective, a bunei intelegeri între membrii radioclubului (bunătatea admirabil cultivată de cel care a fost mai bine de 30 de ani seful RCJ Hunedoara, YO2BBB) și a modestiei majoritatii radioamatorilor.

Pentru anul 2004 ne propunem finalizarea lucrărilor la clădirea Radioclubului, sporirea numarului radioamatorilor de emisie-recepție prin organizarea cel puțin a unei sesiuni de examene, instalarea unui echolink, organizare cat mai buna a concursurilor "Ziua Telecomunicatiilor", editarea revistei și difuzarea în continuare a QTC-ului, plată în totalitate a cotizațiilor și a taxelor de membru IARU, rezultate cat mai bune în competițiile naționale de RGA, participarea permanentă a stațiilor din județ la toate concursurile de US și UUS YO și la cat mai multe concursuri internaționale, participarea stației YO2KAR la YODX Contest, atragerea de sponsori, și multe, multe altele, perfect realizabile, dar la care se cere aportul tuturor radioamatorilor hunedoreni.

Sunt convins că 2004 va fi un an bun pentru radioamatorismul YO și dorim tuturor radioamatorilor și familiilor lor multă sănătate și bucurii!

YO/HD Antena '2003 DIPLOMA

Se acorda ca multumiri YO2AQO, Valentin Bercea,
pentru sprijinul acordat în anul 2003 în editarea, tipărirea și difuzarea revistei
radioamatorilor hunedoreni "YO/HD Antena".

Adrian Voica, YO2BPZ
Deva, 15.12.2003

Ca în fiecare sfârșit de an, redacția revistei noastre acordă diploma "YO/HD Antena 2003" unui număr de radioamatori care au sprijinit în mod deosebit pe parcursul anului editarea, tipărirea și difuzarea revistei radioamatorilor hunedoreni. Aceștia sunt AA2LF, WB2AQC, YO2AQO, BCT, IS, LUC, CC, CJ, LPB, LSK și LXW, YO4BBH și BKM, YO5BYV și OYP, YO6AJI și QT, YO7BEM și YO9IF., carora le mulțumim în mod deosebit pentru sprijinul acordat

A fost si URICANI 2003.

Cu mai bine de o luna, în urma, Radioclubul Județean Hunedoara anunță o a doua sesiune de examene pentru 12 dec.2003, ora 10,00 la sediul Romtelecom din Uricani. Bine mediatizat de catre emisiunile locale de QTC precum și de responsabilitii locali ai Retelei Județene de Urgenta, la sesiune au participat 47 de concurenți structurați pe orașe astfel : 18 din Tg.Jiu, 14 din Lupeni, 4 din Deva, 3 din Petrosani, 2 din Vulcan și cate unul din Uricani, Petrila, Brad, Orastic, Sibiu și Hunedoara.

Concurenții au avut privilegiul de a fi examinați de catre o comisie formată din patru specialisti ai I.G.C.T.I. Timisoara și imbarbatati de catre Vasile YO3APG, George 2BBB-susținătorul acestui concurs, Marius 2CWR-motorul acțiunii, Dorel 7BUT-cel ce a pregătit pe cei 18 concurenți din YO7 (asigurându-le și transportul), veteranul Iosca - 2CJ, Eugen -2QC, precum și de mai mari sau mai micii « crocodili », (hi !), de prin impresiuni.

În curtea clădirii cunoscuți sau viitori cunoscuți, au schimbat impresii, întrebări și răspunsuri specifice, o tigare fumată (mai repede dar relaxantă), ca la ora 10,00 organizati pe serii sau în comun pentru probele generale, cu emoții dar și cu siguranța celor ce știu, concurenții s-au prezentat la examenul de licență. După fiecare probă, discuții cu cei examinați și cei ce urmău să fie examinați, dar una peste alta, toti s-au declarat multumiti de răspunsuri, promovarea fiind « sigură », ca cel mai frumos cadou de sărbatorile Craciunului și a Anului Nou 2004.

După ora 15 comisia și-a încheiat misiunca, cu remarcă că pentru probele orale concurenții au obținut calificative bune și speră că și la lucrările scrise rezultatele rezultatele să fie identice și cu speranța că rezultatele finale să fie comunicate pîna la sfîrșitul anului.

Personal își adaugă că împreună cu Ovidiu, YO 2LSK am convenit să facem deplasarea la Uricani cu surpriza de transport gratuit pentru Bela, YO2LOH, Jenyo și Dorel- doi SWL's foarte pasionați, dar Ovidiu fiind solicitat în ultimul moment de catre seful lui, cu regret aceasta deplasare nu a mai fost posibilă, cum de altfel nici a două variante cu mașina Romtelecom. Vesta trista am comunicat-o tarziu după QTC-ul local, dar nu am incurcat prea rau lucrurile, deoarece din start am spus că o posibilă deplasare va fi anunțată după QTC, pentru siguranța fiecărui să se gindească la un transport pe cont propriu. Vineri la 08,35 am fost anunțat că totuși o mașină a Romtelecom va pleca la Uricani și să fiu pregătit pentru a face deplasarea. Am chemat pe R0 pe YO2LOH pentru a ieși în drumul național, dar nu a răspuns, asa că deplasarea am facut-o de unul singur. La Uricani, bucuria reîntîlnirii cu Vasile, YO 3APG, Emil 2BMK, Eugen 2QC, și surpriza pe masura, cand mi s-a spus că prietenul de alături este Raul, baiatul celui ce a fost regretatul YO6QW, de foarte puțin timp plecat dintre noi pentru totdeauna, cu care am fost mulți ani coleg la Direcția de Telecomunicări Deva. Am fost împreună cu Raul pîna la ultima probă. Am discutat de dispariția neasteptată descoperită la trei zile de la deces și necesară fortarea intrării. După terminarea probelor, l-am prezentat lui Vasile, YO 3APG, (care de fapt a insistat în prezentarea lui la examen), fiind bucuros că tradiția va fi continuată posibil chiar cu același indicativ., grupul de radioamatori asistând la discuție au avut pareri pro și contra, fiecare argumentând pozițiile de altfel pertinente. Raul spunea că intenționează să deschide o expoziție memorială « YO6QW » în București, în care sens a cerut sprijinul secretarului general, dansul urmărit a-i comunică rezultatul, dar numai după o extindere a spațiului rezervat Federaciei din cadrul Muzeului Tehnic București, sau eventual Sibiu, în ultima instanță.

Totuși, pe lîngă bucuria revederilor, am regretat că nici după 35 de ani nu m-am întîlnit cu amicul Tica, YO2CY, caruia, după multe amintiri reinprospătate, să-l să transmис felicitările mele privind deosebita prezentare la examen a copiilor din Lupeni de care să-a ocupat personal și în special de siguranță, exactitatea și viteza la probele de telegrafie (Ce înseamnă pasiunea !)

Fiind cu mult după ora 15 majoritatea simțind lipsa unui prinț copios, incet –incet retragerea pe poziții dinainte stabilite să-a produs în cea mai perfectă ordine, hi.

Marius YO2CWR era în criza de timp, asa că a trebuit să ne luăm ramaș drum de la prietenii și cunoscuții îndreptindu-ne fiecare spre reședință, Dorel, Marcel și 2LXW multumindu-i pe această cale. Cu bine și sănătos am ajuns acasă și că niste lupi flaminzi am devorat bunătățile pregătite de mame sau soții, bucurioase și din seale de reușite noastre.

Este de apreciat organizarea excelentă a acestei sesiuni de examene (dar am putea să numi pe drept cuvânt « Simpozionul Uricani » poate se va permanentiza !) organizare datorată în primul rand celor care în ultimii ani au facut lucruri deosebite pentru radioamatorismul hunedorean, de care este atât de aproape în preocupări (cred că vă-ati dat seama, este vorba de Romtelecom Deva, mai puțin sponsorul, dar mai mult sprijinitorul nostru permanent în acțiunile mai importante pe care le inițiem și desfășurăm

Cu aceasta ocazie, mulțumiri Romtelecom Deva, dlui director Serban Pantelimon, președintele Comisiei Județene de Radioamatorism, ce a asigurat sediul din Uricani, lui Vasile, YO3APG pentru prezența și discuțiile cu fiecare radioamator, d.lui Gheorghe Emilian, seful Centrului TC Petrosani, cel care a asigurat protocolul precum și primirea-gazduirea oaspetilor, și nu în ultimul rînd neobositilor YO2BBB și CWR care, pentru a doua oară în acest an au (hi !)

Un gînd bun și sărbători fericite va dorește.

Mihai, YO2LXW.

ADAPTAREA IMPEDANTELOR

Ing. Liviu Soflete, YO2BCT

În general în toate aplicațiile se caută să se realizeze o adaptare cât mai bună, efectele neadaptării fiind dăunătoare. În funcție de aplicație, mărimea neadaptării tolerabile variază între $\sigma = 3$ și $\sigma = 1,01$.

2.1. Solicitarea etajului final. În cazul radioemisorelor, puterea reflectată de dezadaptarea cu sarcina se întoarce în etajul final și produce o disipație suplimentară pe elementul activ (tranzistor). Puterea disipată admisibilă fiind limitată, etajul final este prevăzut cu un sistem automat de reducere a amplificării în funcție de puterea reflectată (măsurată cu un cuplu direcțional), pentru a menține puterea disipată în limitele admisibile. Efectul global al acțiunii acestui sistem de protecție la VSWR (existent practic la toate emisorele actuale) este că în cazul unei neadaptări, scade foarte mult puterea directă transmisă către antenă. Deci în cazul uneidezadaptări nu se va putea obține în antenă puterea nominală a emițătorului. Dacă sarcina nu este pur rezistivă, ci conține și o componentă reactivă, aceasta dezacordează circuitele de ieșirea emițătorului, influențând negativ funcționarea.

2.2. Pierderi suplimentare pe fider. Circulația de putere reflectată pe linia de legătură dintre generator și sarcină este însorită de apariție unor pierderi suplimentare, a căror valoare depinde de mărimea dezadaptării (σ) și de pierderile normale (în regim adaptat) din linie. Deasemenea, existența undelor staționare produce noduri de tensiune cu valoare dublă față de regimul de undă progresivă iar la instalațiile de mare putere (radar, cuptoare cu microunde) apare pericolul străpungerii fiderului.

2.3. Imagini fantomă. La un emițător TV, semnalul reflectat la conexiunea fider-antenă circulă înapoi spre emițător, se reflectă la dezadaptarea emițător-fider și este din nou trimis spre antenă. Față de semnalul principal, semnalul atenuat prin reflexii, este întârziat prin parcurgerea de două ori a lungimii fiderului, apărând pe ecranul televizoarelor ca o imagine "fantomă", mai slabă și decalată spre dreapta. Semnalul fantomă este foarte supărător și greu de evitat, deoarece chiar semnale atenuate cu 40 dB încă mai sunt vizibile. Prin simpla reglare a adaptării nu se poate rezolva problema, deoarece reglajele nu se mențin în timp și la variația condițiilor atmosferice. Soluția este (pe lângă o adaptare cât mai bună în toată banda de lucru), compensarea prin utilizarea cuplorelor de 3dB (la emisorele cu două etaje finale) sau utilizarea unor elemente care permit circulația puterii într-un singur sens (circulatoare, izolatoare).

2.4. Distorsiuni. În sistemele de comunicații cu multiplexare în timp, semnalul reflectat emis cu întârziere poate produce diafonie și perturbarea canalelor din sloturile de timp ulterioare. Sistemul se proiectează astfel încât să se țină cont de această diafonie și de valorile de SWR realizabile practic.

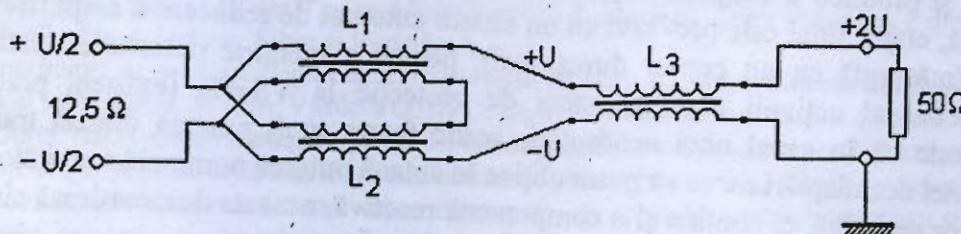
2.5. În aparatul de măsură. Dezadaptarea sarcinii poate produce efecte de "târâre" a frecvenței unui oscilator la variația sarcinii. Pentru evitarea acestora, în majoritatea montajelor de măsură se introduce un atenuator între generator și sarcină. Uneori asemenea atenuatoare se introduc în schemele echipamentelor, pentru a reduce influența reciprocă dintre etaje.

În tabelul de mai jos sunt indicate valori numerice ale coeficientului de reflexie ρ , RL, valoarea procentuală a puterii reflectate și rezistența de sarcină corespunzătoare, pentru câteva valori uzuale ale raportului de undă staționară.

$\sigma = R_s/Z_0$	ρ	RL [dB]	Pref/Pdir [%]	R _s la Z ₀ =50
1,1	0,05	-26	0,25	55;45
1,2	0,1	-20	1	60;42
1,5	0,2	-14	3	75;33
2,0	0,33	-9,6	10	100;25
2,5	0,43	-7,3	20	125;20
3,0	0,5	-6	25	150;16,6
5,8	0,7	-3	50	290;8,6

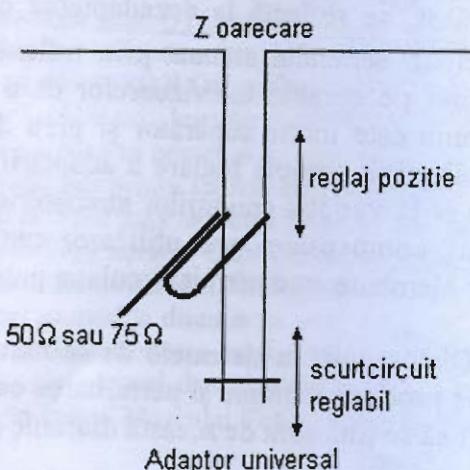
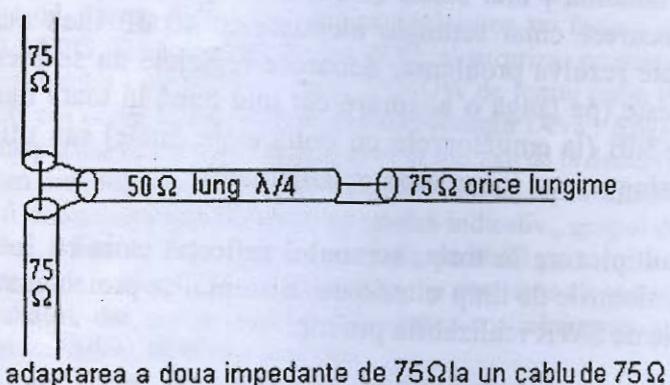
3.1. O primă posibilitate de realizare a adaptării este utilizarea unor atenuatoare rezistive care au rezistența de intrare egală cu rezistența internă a generatorului și rezistența de ieșire egală cu cea a sarcinii. Utilizarea lor este limitată (datorită faptului că apare o pierdere de putere) la aplicațiile de semnal mic (separarea generatorului de influența sarcinii, asigurarea impedanței de sarcină la mixere pentru reducerea IMD, în montajele de măsură).

3.2. Transformatorul realizează o transformare a rezistenței (impedanței) cu patratul raportului de transformare. Soluția cu transformator este cunoscută și utilizată de la începuturile radiotehnicii pentru adaptarea în domeniul audio (transformatorul de ieșire) și radiofrecvență de bandă îngustă (transformatoare acordate). Pentru transformatoarele de bandă largă se utilizează în prezent miezuri de ferită și bobinarea cu linii (bifilare sau coaxiale). Se poate realiza simultan cu transformarea de impedanță și trecerea de la montajul simetric (contratimp) la asimetric. La transformatoarele din gama undelor scurte se poate acoperi o bandă de frecvențe de circa 1:20. Transformatorul exemplificat în desen transformă 12.5Ω simetric (etajul final în contratimp) la 50Ω asimetric (sarcina) și funcționează între 1,6 – 28 MHz, transferând o putere de 80W cu pierderi mai mici de 2,5%.

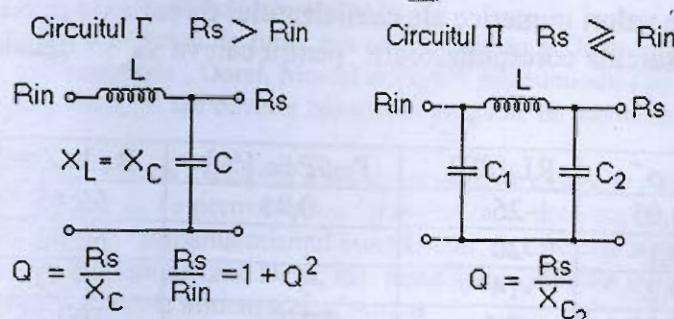

Liniile L1 și L2 au impedanță caracteristică de 25Ω , linia L3 este de 50Ω . L1 și L2 au câte 3,5 spire, L3 are 7 spire, bobinate pe un miez toroidal din ferită marca 4C4 (Philips) cu dimensiunile $36 \times 23 \times 15$ mm.

3.3. În domeniul undelor ultrascurte se utilizează curent pentru adaptare transformarea impedanțelor cu ajutorul segmentelor de linie în sfert de lungime de undă.

3.4. Pentru adaptarea impedanței tranzistorului amplificator de RF din etajul final la sarcină (fider) se utilizează circuite LC care realizează simultan și o filtrare a armonicelor. Circuitele tipice de adaptare sunt de tip Γ și Π .

Circuitul Γ transformă impedanța în raportul $1 + Q^2$, deci factorul de calitate nu poate fi ales independent de raportul de transformare. Circuitul Π , (numit și filtru Collins), poate fi considerat alcătuit din două circuite Γ consecutive, care realizează transformări în sensuri contrare; el poate asigura un Q independent de raportul de transformare. Pentru dispozitivele de bandă largă trebuie asigurat un Q în sarcină mic și se recurge de obicei la mai multe circuite de transformare.

Pentru dimensionarea circuitelor de adaptare este foarte comodă utilizarea diagramei Smith cu un program de calculator. Programele de diagramă Smith permit modificare ușoară a parametrilor, a frecvenței, a configurației și valorilor elementelor rețelei și permit optimizarea rapidă a circuitului, manual sau automat.

Asa dupa cum am spus in numarul trecut, Stelica, YO2LCK a devenit AE6OR, si a inceput sa trimita in tara aparatura pentru radioamatori. La rugamintea mea de a scrie ceva si pentru revista, si in folosul lui, am primit cateva mesaje pe care le-am "asamblat", fiind convins ca multi vor fi interesati de ofertele de aparatura facute de Stelian

Adi sper sa nu fi intarziat prea mult! Am o perioada mai dificila si nu prea pot sa ma gindesc la chestiile acestea. Dar pe baza corespondentei noastre si pe baza a ceea ce mai scriu aici sper sa pui tu cap la cap ceva.

In principiu au luat statii urmatorii radioamatori: YO5OXK-Doru (Atlas-210x); YO8SSV-Radu (TS-130S cu CW filter); YO8TWW-Costin (TS-120S); YO3FXN-Eugen (ICOM-706); YO2CNH-Remus - (FT-707); YO7...-Victor (TS-120S), fratele meu l-a dat si nu a retinut indicativul.

As mai avea KENWOOD TS-50 (600 USD); KENWOOD AT-50 tuner pentru TS-50 (250 USD); ICOM AT-180 tuner pentru IC-706 toate modelele. (300 USD); ICOM 706MK2G (900 USD); RECEPTOR FM-AM-SSB DIGITAL SANGEAN ,100KHZ LA 29.999MHZ (75 USD); RECEPTOR FM DIGITAL REALISTIC PRO 2020, 30MHZ-950MHZ (75 USD); FT 470 DUAL BAND (150 USD) -Se afla la YO2BJZ daca nu pleaca intre timp. Si as mai avea un GPS MAGELLAN 3000XL cu 50 USD,la acesta posta ar fi cam 20 USD.(Poate e cineva interesat de orientare!!!!) Mi-am amintit ca mai am un ICOM 207 dual band cu fata detasabila, 50w in 144 si 35w in 432 (200 USD). Si am o oferta bogata de laptopuri de la Pentium 2 la Pentium 3, preturile intre 250 si 400 USD. Au o varietate bogata de accesorii cum ar fi sound, cd, cdrw, etc.

Pot fi contactat la e-mail pentru relatii in legatura cu plata si cu trimisul. In principiu contravaloarea o primesc cu Western Union sau MoneyGram. Daca sunt doritori de ceva anume, pot sa servesc si astfel de comenzi, doar ca am nevoie de un avans.

La preturi se adauga cheltuielile postale functie de aparat, aproximativ cam 6 USD/kg, min 20 USD si ajunge in aprox. 10 zile lucratoare pina la destinatie. Dar pentru siguranta e bine sa fiu contactat pe e-mail. (yo2lck@yahoo.com)

Cam acestea ar fi deocamdata , asa pe scurt. Sper sa reuести tu sa le pui cap la cap. Multumiri anticipate, ca-i plin podul! Cind oii si eu intr-o situatie mai ca lumea o sa pot sa ma gindesc mult mai serios la ceea ce putem face in continuare. Deocamdata nu prea pot promite multe. Sper ca timpul sa le rezolve pe toate si ceea ce noi am inceput sa continue cu succes.

Ne mai vorbim.

Multa sanatate si o iarna usoara in continuare!

73 de AE6OR/YO2LCK, Stelian

Din Calendarul Competitiveal pentru anul 2004, spicul urmatoarele (vezi "Radiocomunicatii si Radioamatorism" nr.12/2003):

- Campionatele Nationale de Unde Scurte : 01 si 08.03 (cw) ; 04 si 11.10 (ssb)
- Campionatele Nationale de Unde Ultrascurte : 14.08 (144 MHz); 15.08 (432 si 1296 MHz)
- Campionatele Interionale de Unde Ultrascurte YO VHF/UHF :03 si 04.07
- Campionatul Internationale de Unde ~~Ultrascurte~~ YO DX Contest: 28-29.08
- Campionatele Nationale de RGA : 06 –08.08 – Deva
- Cupa Romaniei RGA :16 –18.07 – Tg. Jiu
- Cupa Romaniei RTG : 05 –07.11 – Piatra Neamt
- Cupa Decebal RGA : 29.04 –02.05 – Deva
- Ziua Telecomunicatiilor UUS - 16.05 06.00 – 10.00 UTC
- Ziua Telecomunicatiilor US - 17.05 15.00 –17.00 UTC
- Simpo YO6 – 26 iunie – Brasov
- Simpo YO2 – 18 septembrie – Lugoj
- Simpozionul National YO – 20 –22 august – Satu Mare
-

Avand in vedere dovezile de solidaritate din partea Dv., am hotarat sa editam in continuare revista si in 2004 si sa incepem colectarea abonamentelor (numarul 1/2004 se va mai trimite numai celor care s-au abonat). Conform obiceiului, primii 10 abonat (si abonatii cu numar multiplu de 10) vor primi premii simbolice constand din reviste CQ, QST si 73's Amateur Radio. Pretul unui abonament este de 100.000 lei, ce se vor trimite pe adresa Adrian Voica, Post Restant , 330050 Deva 1, HD

Cu prilejul Sfintelor Sarbatori de iarna si a Anului Nou 2004, redactia YO/HD Antena va ureaza multa bucurie, fericire, prosperitate, impliniri si un calduros

« La multi ani ! »